

Ciltsdarba programma
zvērkopībā 2008. gadam un
tuvākai perspektīvai līdz
2013. gadam.

2008.

Saturs

Ievads	3
1. Ciltsdarba uzdevumi un mērķi	4
2. Latvijā selekcionējamo kažokzvēru šķirņu raksturojums	4
2.1. Ūdeļu šķirnes	4
2.1.1. Tumši brūnās ūdeles	5
2.1.2. Savvaļas ūdeles	5
2.1.3. Pastelkrāsas ūdeles	5
2.1.4. Melnās jeb <i>skanblack</i> ūdeles	6
2.1.5. Sudrabzilās ūdeles	6
2.1.6. Safīrkrāsas ūdeles	6
2.2. Lapsu šķirnes	6
2.2.1. Sudrablapsas	7
2.3. Polārlapsu šķirnes	7
3. Identifikācijas sistēma	8
4. Selekcionējamās pazīmes	8
4.1. Pēc produktivitātes	8
4.2. Pēc apmatojuma krāsas un kvalitātes	9
4.3. Pēc ķermeņa izmēriem	9
4.4. Pēc veselības stāvokļa	10
5. Pārraudzības kārtība zvērkopībā	10
6. Ciltsdarba organizācija un ciltsdokumentācija	11
6.1. Šķirnes kažokzvēru izcelsmes reģistrācija	12
6.2. Ciltsdokumentācijas izmantošana kažokzvēru ciltsvērtības noteikšanai	12
6.3. Šķirnes kažokzvēru klasifikācija un ciltsvērtības noteikšana	13
6.3.1. Ķermeņa uzbūves un izmēra novērtēšana	13
6.3.2. Apmatojuma kvalitātes vērtēšana	16
6.3.3. Apmatojuma kopējā krāsa	18
6.3.4. Kažokzvēru klases noteikšana	23
7. Zvērkopības ciltsdarba trūkumi un to novēršanas pasākumi	24
Pielikumi Nr.1 – Nr.5	25

Ievads.

Pēdējos trijos gados Latvijas Zvērkopju asociācijas biedru vidū ir notikušas izmaiņas.

2007. gadā no asociācijas izstājās šinšilu audzētāju saimniecības ar domu dibināt savu atsevišķu asociāciju. Tāpat ir likvidējušās divas ūdeļu audzēšanas saimniecības, un līdz ar to uz 2008. gada rudenī asociācijā ir 11 kažokzvēru audzēšanas saimniecības.

2007. gadā Latvijas Zvērkopju asociācija iestājās Eiropas Kažokzvēru Audzētāju asociācijā (EFBA) kurā ir pārstāvēti kažokzvēru audzētāji no 14 Eiropas valstīm. Šī organizācija seko ES likumdošanai kas attiecas uz kažokzvēru audzēšanu, tiek rīkoti semināri un izstrādāta kopēja nostāja dažādos ar kažokzvēru turēšanu saistītos jautājumos. Tāpat šī organizācija kontrolē un garantē, ka organizācijas biedru pārstāvētajās kažokzvēru fermās tiek ievēroti dzīvnieku labturības noteikumi.

Izmantojot iepriekšējos gados pieejamo valsts atbalstu vaislas materiāla iegādei ārvalstīs lielākā daļa saimniecību ir daļēji vai pilnīgi nomainījuši savu ganāmpulka sastāvu. Tā rezultātā ir ievērojami uzlabojies kažokādu izmērs un apmatojuma kvalitāte. Līdz ar to Latvijas zvērsaimniecībās iegūtās kažokādas ir daudz konkurētspējīgākas starptautiskajos kažokādu aukcionos.

Jāpiebilst, ka 90% no Latvijā izaudzētajām kažokādām tiek eksportētas. Tomēr ganāmpulka nomaiņa nesusi sev līdz arī mīnusus.

Ir samazinājusies zvēru produktivitāte. Ievestie zvēri ir uzņēmīgāki pret slimībām un prasīgāki pret barības kvalitāti. Šobrīd fermām ar daļēji vai pilnīgi nomainītu ganāmpulku stāv priekšā šī ganāmpulka izkopšana, produktivitātes rādītāju celšana, veterinārā darba un barības bāzes pielāgošana ievestajiem zvēriem un viņu pēcnācējiem.

1. Ciltsdarba uzdevumi un mērķi

Šodienas brīvās konkurences tirgū, kad pieprasījums pēc kažokādām ir cieši saistīts ar modes tendencēm un ekonomikas svārstībām, pieaug nepieciešamība pēc ražošanas intensitātes un ātras pārorientēšanas atbilstoši tirgus prasībām. No tirgus pieprasījuma izriet arī selekcijas mērķis, tas ir, piedāvāt tirgū konkurētspējīgu kažokādu produkciju.

Galvenie ciltsdarba uzdevumi zvērkopībā ir :

- 1) ražības rādītāju paaugstināšana;
- 2) selekcija šķirņu ietvaros, pilnveidojot apmatojuma īpašības;
- 3) ķermeņa izmēru palielināšana;

Katram kažokzvēru audzētājam, lai iegūtu augstvērtīgu kažokzvēru ganāmpulku būtu nepieciešams:

- 1) Atveseļot kažokzvēru ganāmpulku, veicot regulāras asins analīzes, vakcinācijas. Obligāta ar plazmocitozi slimo ūdeļu izkaušana. Fermu un barības virtuvju dezinfekcijas, dezinfekcijas, deratizācijas pasākumi;
- 2) nodrošināt vaislas zvēru pilnvērtīgu ēdināšanu atbilstoši katram zvēru attīstības periodam;
- 3) veikt vaislas jaundzīvnieku novērtēšanu gan pēc individuālajām īpašībām, gan pēc vecāku kvalitātes;
- 4) brāķēt vaislas zvērus pēc pēcnācēju kvalitātes;

2. Latvijā selekcionējamo kažokzvēru šķirņu raksturojums

Nosakot ciltsdarba mērķus un uzdevumus, veicot selekcijas darbu, jāņem vērā katras kažokzvēru sugas un šķirnes individuālās īpašības. Latvijas zvērkopības saimniecībās pamatā audzē četras sugas: ūdeles, lapsas un polārlapsas. Skaitliski visvairāk Latvijā tiek audzētas ūdeles.

2.1. Ūdeļu šķirnes

Latvijā visizplatītākās ir tumši brūnās, savvaļas, pastelkrāsas, melnās jeb *skanblack*, sudrabzilās, safīrkrāsas šķirnes ūdeles ar vidēji garo apmatojumu. Apmatojuma garums tām svārstās no 19 līdz 24mm, un pavilnas garums vidēji ir 14-16mm. Daudzās saimniecībās ievestas ūdeles arī no Skandināvijas, tāpēc Latvijā ir arī neliels skaits ūdeļu ar īso apmatojumu - akotmatu garums ir vidēji 16-20mm, bet pavilna ir 14-16mm gara. Pie ūdelēm ar īso apmatojumu pieder galvenokārt melnās ūdeles.

Starp ūdeļu tēviņiem un mātītēm ir izteikts dzimumu dimorfisms: vidējais svars (novembrī) tēviņiem svārstās no 1,8 līdz pat 3,0 kg, bet mātītēm no 1,2 līdz 1,7 kg, ķermeņa garums : attiecīgi no 43 līdz 52 cm un no 36 līdz 45 cm. Maksimālos ķermeņa izmērus ūdeles sasniedz novembrī, vienlaicīgi nogatavojas arī apmatojums. Novembrī, kad ir labākā ādu kvalitāte, iegūst ādas. Ūdeļu ādu

izmēri pēc ādu pirmapstrādes variē no ļoti lielām tēviņu ādām: apm. 70*7,5cm, līdz mazām mātišu ādām apm. 40*5cm.

Ūdeles dzimumgatavību sasniedz 10-11 mēnešu vecumā un normālu auglību saglabā 3 gadus. Ūdelēm ir izteikta vairošanās sezonālitate, tāpēc pēcnācējus var iegūt tikai 1 reizi gadā – pavasarī. Pārošanās notiek marta sākumā. Atšķirībā no citām sugām ūdeļu mātītēm 40 dienu laikā var būt vairākas meklēšanās un attiecīgi arī apaugļošanās vairākas reizes. Pēcnācēji no dažādām apaugļošanās reizēm dzimst vienā laikā. Grūtniecības periods ilgst vidēji 37- 50 dienas. Tātad kucēni dzimst aprīļa beigās – maija sākumā. Metienā ir vidēji 4 – 8 kucēni, katrs 9 –15 g smags, bez zobiem, gandrīz pliki, acis un dzirdes atveres aizvērtas.

Ūdeles audzē dzelzs sieta krātiņos. Kucēni dzīvo pa 2 –3 vienā krātiņā, bet vaislas dzīvnieki - pa vienam.

2.1.1. Tumši brūnās ūdeles

Dominējošā šķirne Latvijā ir tumši brūnās ūdeles. Tām raksturīgs tumši brūns apmatojums, kur atkarībā no tipa akotmatu krāsa var būt no melnas līdz tumši brūnai, bet pavilnas toņi variē no tumši pelēkiem līdz gaiši brūniem. Apmatojums ir vidēji garš. Var būt balti plankumi uz zoda un vēdera, balti mati pa visu ķermeni, ko uzskata par defektu, kurš izskaužams, atlasot īpatņus ar šķirnei raksturīgu pigmentāciju. Tumši brūnajām ūdelēm ir raksturīgi labi produktivitātes rādītāji – vidēji 4,5 kucēni no mātītes un laba rezistence.

2.1.2. Savvaļas ūdeles

Savvaļas ūdeles ir vidēji garā apmatojuma tipa ūdeles. Apmatojuma krāsa tām variē no tumši brūnas līdz brūnai, akotmati spīdīgi, pavilna pelēka ar brūniem galiņiem. Auglība laba – vidēji 4,0 kucēni no mātītes. Ātraudzīgākas par 10-15% nekā citas ūdeļu šķirnes. Tēviņi novembrī sasniedz vidēji 2,6-3,3 kg dzīvmasu.

2.1.3. Pastelkrāsas ūdeles

Apmatojuma krāsa pastelkrāsas ūdelēm ir gaiši brūna ar gaiši zilu nokrāsu, pavilna pelēka, var būt ar brūnu nokrāsu. Bonitēšanā augstāko novērtējumu iegūst īpatņi ar zilgani pelēku pavilnas toni. Jo pavilnā ir izteiktāki brūnie toņi, jo novērtējums ir zemāks. Tām sastopami balti plankumi uz vēdera, zoda, kā arī balti mati pa visu ķermeni. Pastelkrāsas ūdelēm ir laba auglība – vidēji 4,0 kucēni no mātītes. Tās ir ātraudzīgas. Apmatojums nogatavojas vidēji par 7 līdz 10 dienām ātrāk nekā tumši brūnajām ūdelēm.

2.1.4. Melnās jeb *skanblack* ūdeles

Melnās jeb *skanblack* ūdeles ir skandināvu īsā apmatojuma tipa ūdeles. Apmatojuma krāsa tām ir izteikti melna, akotmati melni, spīdīgi, pavilna melna vai tumši pelēkā tonī. *Skanblack* ūdeles ir jutīgas pret slimībām un ir mazāk produktīvas – vidēji 3,0 kucēni no mātītes. Šo iemeslu dēļ tās galvenokārt izmanto, lai uzlabotu tumši brūno ūdeļu apmatojuma krāsu.

2.1.5. Sudrabzilās ūdeles

Sudrabzilām ūdelēm ir raksturīga pelnu pelēka krāsa ar pelēku vai gaiši zilu pavilnu, apmatojums ir vidēji garš. To auglība ir laba – vidēji 4,0 kucēni mātītei. Pēc sudrabzilo ūdeļu ādām ir īpašs tirgus pieprasījums, tāpat kā pēc citām gaišo ūdeļu šķirņu kažokādām.

2.1.6. Safīrkrāsas ūdeles

Safīrkrāsas ūdeļu apmatojuma krāsa ir pelēki zila – tīrs tonis, pavilna ir dažādas intensitātes gaiši zila. Maz izplatīta ūdeļu šķirne. Šīs ūdeles ir uzņēmīgas pret slimībām, tām nepieciešama laba ēdināšana un turēšanas apstākļi. Safīrkrāsas ūdelēm ir zema produktivitāte – vidēji 3,0 kucēni no mātītes.

Īpatnējās apmatojuma krāsas dēļ ir pieprasītas tirgū.

2.2. Lapsu šķirnes

Līdzīgi kā ūdelēm, arī lapsām ir vairākas šķirnes. Raksturīgākā pazīme visām lapsu šķirnēm ir balts astes gals. Izplatītākā šķirne Latvijas zvērsaimniecībā ir sudrablapsas.

Lapsu audzēšanā izšķir septiņus ražošanas – bioloģiskos ciklus :

1) sagatavošanās pārošanas sezonai	1. – 15. janvāris
2) pārošanās un grūsnības periods	16. janv. – 10. maijs
3) atnešanās un laktācija	11. apr. – 31. maijs
4) kucēnu atšķiršana	1. jūn. – 30. jūn.
5) kucēnu audzēšana	1. jūl. – 15. nov.
6) pamatganāmpulka komplektēšana	15. okt. – 15. nov.
7) kaušana	16. nov. – 10. dec.

2.2.1. Sudrablapsas

Apmatojuma krāsa sudrablapsām pamatā ir melna. Akotmati ir melni ar baltu joslu (vidēji 10-15 mm) mata vidū. Šo matu kopējais garums ir vidēji 60-70 mm un pavilnas garums – 45-50 mm, ir izteikts spīdums. Pavilnai jābūt tumši pelēkai ar zilganu nokrāsu. Akotmatu melnie gali veido “plīvuru”, kas nosedz matu balto zonu. Sudrablapsām raksturīgs balts astes gals – tā saucamais “tips”. Selekcijas rezultātā izveidots apmatojums ar 80-100% sudrabmatu. Tomēr vēl jāstrādā pie apmatojuma kvalitātes pilnveidošanas, jo svarīga ir ne tikai krāsa, bet arī apmatojuma biezums, elastība, zīdainība.

Ņemot vērā lielāku pieprasījumu pēc liela izmēra ādām, selekcijas uzdevums ir iegūt lielākas sudrablapsas (pēc ķermeņa garuma un svara). Pašlaik mātītēm vidējais ķermeņa garums ir 65-75 cm un svars mātītēm 5-6,5 kg, bet tēviņiem 6-7,5 kg (pirms pārošanās sezonas). Apmatojums nogatavojas aptuveni novembra vidū. Auglība ir laba – vidēji 4,0 kucēni no mātītes.

2.3. Polārlapsu šķirnes

Polārlapsu apmatojumam raksturīgs vienmērīgs garums, biezums, zīdainība. Akotmatu garums ir 55-65 mm robežās, bet pavilna, atšķirībā no sudrablapsām, ir tikai 5-10 mm īsāka par akotmatiem. Ķermeņa garums mātītēm svārstās no 63 līdz 68 cm, tēviņiem – 65-73 cm, savukārt svars ir 5,8-7,0 kg mātītēm un tēviņiem 8,0-12,0 kg.

Polārlapsas dzimumgatavību sasniedz 9-11 mēnešu vecumā un normāli vairojas 4-5 gadus. Grūtniecības ilgums 55-58 dienas. Metienā dzimst 11-15 kucēnu, bet vidējais kucēnu iznākums no vienas mātītes ir 5 kucēni. Tas saistīts ar lielo embriju mirstību grūtniecības periodā un mātīšu nepietiekamo pienību, kas samazina vidējos rādītājus.

Pārošanās sezona ilgst no februāra līdz pat maijam.

Apmatojums nogatavojas novembrī.

Polārlapsas iedala četros pamattipos (ir iespējami krustojumi):

- 1) Sudrabotā polārlapsa jeb *Tundra*;
- 2) zilā polārlapsa;
- 3) polārlapsa;
- 4) *šedou*

Sudrabotajai polārlapsai raksturīgi sudraboti akotmati un tumši pelēka pavilna ar zilganu tonējumu.

Zilajai polārlapsai raksturīgi īsi, dažādu nokrāsu akotmati (no ļoti gaiša līdz melnam), balta pavilna ar zilganu tonējumu.

Polārlapsai raksturīgi balti akotmati un balta pavilna.

Šedou raksturīgi balti akotmati un zilgas nokrāsas pavilna.

Pašlaik tirgū pieprasītas pēc iespējas baltākas krāsas ādas, kādas ir polārlapsu un *šedou* tipam.

Izplatīts krustojums “Frost”, ko iegūst, krustojot zilās polārlapsas mātīti ar sudrablapsu tēviņu. Kucēnu daudzumu iegūst kā vidēji sudrablapsām. Iegūtajiem hibrīdiem pēcnācēju nav, un tos izmanto kažokādu ieguvei. Hibrīdi pēc apmatojuma krāsas atgādina sudrablapsas, bet to akotmati un pavilna vairāk atgādina polārlapsas. Visumā apmatojums pēc garuma ir vienmērīgāks un biežāks nekā sudrablapsām.

3. Identifikācijas sistēma

Identitātes numuru piešķir remontkucēniem, kad tos ieskaita pamatganāmpulkā (9 – 11 mēnešu vecumā). Identitātes numurs sastāv no dzīvnieka individuālā numura (katru gadu saimniecība sāk uzskaiti ar 1) un gada pēdējiem diviem skaitļiem. Mātītes apzīmē ar pāra cipariem, bet tēviņus – ar nepāra. Vaislinieka pasi, kuru izsniedz vaislas dzīvniekam pēc ieskaitīšanas pamatganāmpulkā, ieraksta identitātes numuru, dzimšanas datumu, izcelšanās datus, kucēnu skaitu, bonitēšanas un ražības rādītājus (skat. 5. sadaļā un 2., 3.pielikumā). Pase vienmēr atrodas zvēra atrašanās vietā – uz krātiņa - un “seko” zvēram līdzī, pārvietojot fermā.

4. Selekcionējamās pazīmes

Lai gan kažokzvēru šķirņu daudzveidība ir liela, tomēr selekcijas uzdevumi un selekcionējamās pazīmes ir kopīgas visiem kažokzvēriem. Īpatnības sugas vai šķirnes ietvaros, veicot selekcijas darbu ar konkrēto populāciju, tomēr tiek ņemtas vērā.

Kažokzvēriem selekciju veic pēc selekcionējamajām pazīmēm.

4.1. Pēc produktivitātes

Produktivitāti nosaka ražības rādītāji – mātītes auglība (dzīvu un mirušu dzimušo kucēnu skaits metienā), kucēnu krišana, neapsēkloti, tukšo, abortējušo mātīšu skaits, tēviņiem – apsēklotās mātītes un to atnešanās rādītāji.

Vidējais kucēnu iznākums no 1 mātītes – vidējais skaits kucēnu, ko iegūst uz 1 pamatganāmpulka mātīti.

Selekcijas mērķis ir iegūt vidējo kucēnu iznākumu uz 1. jūliju no 1 mātītes:

ūdelēm	ne mazāk kā
tumši brūnajām	4,5
melnajām (<i>skanblack</i>)	3,0
pasteļkrāsas	4,0
savvaļas	4,0
sudrabzilajām	4,0
safīrkrāsas	3,0
citām šķirnēm	3,0

lapsām	
sudrablapsām	4,0
polārlapsām	4,0

4.2. Pēc apmatojuma krāsas un kvalitātes

Apmatojuma kvalitāte ir apmatojuma biezums, akotmatu un pavilnas garuma attiecība, apmatojuma garums, elastība, esošie defekti.

Apmatojuma kvalitāti novērtē organoleptiski pie bonitēšanas, ņemot par pamatu audzējamās sugas īpašības un selekcionējamo tipu. Bonitēšanu veic pēc 5 ballu sistēmas. Augstāko novērtējumu – 5 balles - iegūst dzīvnieks ar biezu, vienmērīgu, elastīgu apmatojumu un bez defektiem. Ja kāds no rādītājiem neatbilst selekcionējamajam tipam, novērtējums tiek samazināts. Apmatojuma kvalitātes novērtējums ir otrais no trim bonitēšanas rādītājiem.

Apmatojuma krāsa ir akotmatu un pavilnas krāsa, tās atbilstība selekcionējamam tipam, krāsas tīrība, vienmērība, nevēlamo toņu (parasti dzelteni, brūni, sarkani) esamība.

Apmatojuma krāsu novērtē, bonitējot pēc 5 ballu sistēmas, un tas ir trešais no trim bonitēšanas rādītājiem. Visiem kažokzvēriem (izņemot melnās un baltās) nosaka toni, sudrablapsām – sudrabmatu daudzuma % .

Latvijas zvērsaimniecībā dominējošajām brūno šķirņu ūdelēm (tumši brūnās, pastelkrāsas, savvaļas) jāuzlabo krāsu attiecība starp akotmatiem un pavilnu. Tas izdarāms, pareizi atlasot pārus un brāķējot nevēlamo pazīmju īpatņus.

Sakarā ar pieprasījumu pēc gaišajām kažokādām gaišo šķirņu ūdelēm un polārlapsām jāuzlabo krāsas tīrība, sudrablapsām jāpalielina sudrabmatu daudzums un krāsas tīrība.

Visām kažokzvēru šķirnēm un sugām jāpilnveido apmatojuma kvalitāte:

- 1) jānovērš baltie mati un plankumi;
- 2) jāpalielina apmatojuma biezums.

Selekcijas darbā izmantojamas izlases un pāru atlases metodes, kā arī asins pieliešana, krustojot ar piemērotiem īpatņiem.

Apmatojuma kvalitāti un krāsu sudrablapsām un polārlapsām paredzēts uzlabot ar skandināvu tipa kažokzvēriem, ūdelēm – ar skandināvu ūdeļu tipu.

4.3. Pēc ķermeņa izmēriem

Ķermeņa izmēru raksturo ķermeņa garums un masa. To nosaka, dzīvnieku bonitējot. Izmēra novērtējums ir pirmais no trim bonitēšanas rādītājiem.

Selekcionējot vaislas grupā jāizvēlas īpatņi, kas atbilst elites klases zvēra parametriem. Tas nodrošinās pazīmes uzlabošanu jau pēc iedzimtības.

Ķermeņa izmēri zvēru atlasei vaislas grupā

	tēviņiem	mātītēm
Ūdelēm (svars)	2,5 – 2,9 kg	1,3 – 1.5 kg
sudrablapsām (garums)	73 cm	68 cm
polārlapsām (garums)	78 cm	74 cm

Nedrīkst pieļaut, ka, selekcionējot pēc ķermeņa izmēra, zūd apmatojuma kvalitāte.

4.4. Pēc veselības stāvokļa

Lai izaudzētu kvalitatīvu kažokādu produkciju un ieguldītais selekcijas darbs nebūtu veltīgs, kažokzvēriem regulāri jāveic veselības pārbaudes. Ūdelēm 2 reizes gadā jāveic veterinārie izmeklējumi – rudenī pirms bonitēšanas un ziemā pirms pārošanas. Visus kažokzvērus profilaktiski jāvakcinē pret infekcijas slimībām. Pamatganāmpulks jāveido no slimību izturīgiem un labi attīstītiem dzīvniekiem.

5. Pārraudzības kārtība zvērkopībā

Pārraudzību veic šķirnes ūdeļu, lapsu, polārlapsu un šinšilu audzētāju saimniecībās, kuras ir reģistrētas saskaņā ar normatīvajiem aktiem par dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtību un kurās vaislas dzīvnieku ganāmpulks ir vismaz 50% no kopējā dzīvnieku skaita.

Pārraudzību veic:

1. persona, kura normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir saņēmusi sertifikātu pārraudzības veikšanai zvērkopībā, reģistrējusies kā individuālā darba veicēja vai ir darba tiesiskajās attiecībās ar ganāmpulka īpašnieku;
2. attiecīgā ganāmpulka īpašnieks vai tā pilnvarota persona, ja attiecīgā persona ir beigusi pārraudzības kursus un saņēmusi apliecību.

Pārraudzības gads zvērkopībā sākas 1.martā un beidzas 28. (29.)februārī.

Pārraudzībā tiek kārtota dokumentācija saskaņā ar šķirnes dzīvnieku audzētājas organizācijas apstiprinātu ciltsdarba programmu zvērkopībā. Tā ir:

1. jaundzīvnieka pase;
2. vaislas dzīvnieku pase;
3. dzīvnieku reģistrācijas žurnāls.

Pārraudzībā esošo saimniecību vaislas dzīvniekiem papildus tiek reģistrēti ražības dati.

Vaislas dzīvnieku ražību nosaka uz 1. jūliju.

Vaislas mātītēm auglību nosaka vadoties pēc dzīvi dzimušiem un mirušiem kucēniem metienā, kur minētos datus ieraksta vaislas mātīšu pasē. Vaislas tēviņiem auglību nosaka ņemot vērā apsēklotās mātītes un to atnešanās rādītājus, kuru reģistrē dzīvnieku reģistrācijas žurnāla.

Kucēniem nosaka svāra pieaugumu veicot kontrolsvēršanu viena vecuma dzīvniekiem. To veic, atlasot un nosverot 0.5% no vienā dienā dzimušiem

dažādu metienu kucēniem, uz katra mēneša 1. datumu no 1.augusta līdz 1.oktobrim. Šos datus reģistrē kucēnu svēršanas žurnāla, kurš atrodas saimniecībā.

Sertificētam pārraugam ir šādi pienākumi:

1. Kārtot ciltsdokumentāciju saimniecībā, t.i. jaundzīvnieku pasēs, vaislas dzīvnieku pasēs, dzīvnieku reģistrācijas žurnālu, kā arī reģistrēt ražības datus vaislas dzīvniekiem un kucēniem;
2. sniegt šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijai informāciju par ražības datiem;
3. informēt ganāmpulku īpašnieku par pieļautām kļūdām pārraudzības kārtošānā;
4. iesniegt Ciltsdarba valsts inspekcijā ziņojumu par pārraudzības pārkāpumiem;
5. paaugstināt kvalifikāciju 5 gadu laikā no sertifikāta saņemšanas.

Ganāmpulka īpašnieka/ pārrauga pienākumi:

1. Kārtot ciltsdokumentāciju savā saimniecībā, t.i. jaundzīvnieku pasēs, vaislas dzīvnieku pasēs, dzīvnieku reģistrācijas žurnālu, kā arī reģistrēt ražības datus vaislas dzīvniekiem un kucēniem;
2. sniegt šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijai informāciju par ražības datiem;
3. nodrošināt pārraudzībai atbilstošus apstākļus un datu pieejamības pārbaudes veicējiem;
4. pildīt sertificēta pārrauga norādījumus;
5. sniegt pieprasīto informāciju sertificētam pārraugam un Ciltsdarba valsts inspekcijai.

Ganāmpulka īpašnieka tiesības:

1. pieprasīt Ciltsdarba valsts inspekcijai pārbaudīt sertificēta pārrauga darbu;
2. saņemt sertificēta pārrauga konsultācijas par pārraudzību saistītos jautājumos;
3. saņemt dzīvnieku vērtēšanas eksperta pakalpojumus noslēdzot līgumu ar sertificētu vērtētāju zvērkopībā.

6. Ciltsdarba organizācija un ciltsdokumentācija

Kažokzvēru šķirnes saimniecības statusu piešķir saimniecībai kurā vismaz 50% no kopējā zvēru skaita ir šķirnei atbilstoši vaislas dzīvnieki. Vaislas dzīvnieki izvietoti vienkopus šedos vai novietnēs.

Kažokzvēru fermā ciltsdarbu veic pārraugš. Ciltsdarbs tiek veikts saskaņā ar "Nolikumu ciltsdarbam kažokzvēru fermās".

Ciltsdarba uzdevumu izpildei nodrošina pamatganāmpulka sadali vaislas grupā, no kuras iegūst remontkucēnus, un ražošanas grupā – ādinieku kucēnu ieguvei. Regulāri veic kažokzvēru selekcionējamo pazīmju novērtēšanu un datu analīzi, kā arī zootehnisko uzskaiti. Uzskaites pirmsdokumentāciju veic

sertificēts pārraugš vai ganāmpulka īpašnieks vai tā pilnvarota persona, kura ir beigusi pārraudzības kursus un saņēmusi apliecību.

Pirmsdokumentācijā ietilpst:

- 1) **jaundzīvnieka pase**, kurā ir dati par atrašanās vietu, izcelšanos, dzimšanas datums, kucēnu skaits metienā, bonitēšana un izmantošana: jaundzīvnieka pasi izraksta, kad notiek arī kucēna atsēdināšana (1. pielikums); tā ir derīga līdz brīdim, kad jaundzīvnieku ieskaita pamatganāmpulkā (9-11 mēnešu vecumā);
- 2) **vaislinieka pases** izraksta pieaugušajiem pamatganāmpulka dzīvniekiem; izšķir mātītes un tēviņa pases, kurās ir dati par atrašanās vietu, identitātes numurs, dzimšanas datums, izcelšanās dati, kucēnu skaits metienā, bonitēšana un ražības rādītāji;
- 3) **dzīvnieku reģistrācijas žurnālā** tiek ierakstīta vaislas zvēru pasēs atrodamā informācija (4. pielikums)

Esošo dokumentāciju izpilda par visiem vaislas un ražošanas grupas zvēriem, izņemot ražošanas grupas jaundzīvniekus.

- 4) **izcelšanās sertifikāts**, kuru izraksta realizējot šķirnes dzīvnieku no atzītām šķirnes dzīvnieku audzētāju saimniecībām. Sertifikātu apstiprina sertificēts pārraugš.

6.1. Šķirnes kažokzvēru izcelsmes reģistrācija

Šķirnes kažokzvēru fermās vaislas jaundzīvniekus izlasa no labākajiem (pēc fenotipa) vaislas grupā dzimušajiem metieniem. Vaislas jaundzīvnieka pasi izraksta pie kucēna reģistrācijas. Pasē tiek atzīmēti dati par vecākiem, kucēna dzimums un dzimšanas dati, kā arī paredzamā izmantošana. Ja kucēns atbilst visiem vaislas jaundzīvnieka parametriem pēc izcelsmes un dzimšanas datiem, tad tiek ieskaitīts vaislas jaundzīvnieku grupā. Pase vienmēr "seko" dzīvnieka pārvietošanai (1. pielikums).

6.2. Ciltsdokumentācijas izmantošana kažokzvēru ciltsvērtības noteikšanai

Jaundzīvnieka, vēlāk arī pieaugušā kažokzvēra pasē, ieraksta visu informāciju par konkrēto dzīvnieku tā dzīves laikā. Dati tiek izmantoti selekcijas darbā, tos analizējot nosaka kažokzvēra ciltsvērtību. Veicot analīzi par izcelšanos, bonitēšanas, produktivitātes rādītājiem, izstrādā pārošanas plānus, veic pāru atlasī.

6.3. Šķirnes kažokzvēru klasifikācija un ciltsvērtības noteikšana

Kažokzvēru ciltsvērtību nosaka pēc izcelšanās, ķermeņa uzbūves un izmēra, apmatojuma kvalitātes un krāsas, produktivitātes. Kažokzvēru novērtēšanu veic zvērkopības zootehniķi saskaņā ar kažokzvēru bonitēšanas instrukciju. Iegūtos novērtēšanas rezultātus izmanto ciltsdarbā mērķtiecīgai labāko kažokzvēru izlasei. Sistemātiski veikta izlase, konkrētā virzienā vairākās paaudzēs nodrošina derīgo īpašību izkopšanu un nostiprināšanu ganāmpulkā. Novērtēšanas dati ir par pamatu arī iepriekšējo gadu pāru atlases analīzei, pēcnācēju kvalitātes novērtēšanai, turpmākai pāru atlasei un nākamo gadu audzēšanas virzienu plānošanai.

Bonitēšana ir individuāla dzīvnieka novērtēšana pēc :

- 1) šķirnības;
- 2) ķermeņa izmēra un uzbūves;
- 3) apmatojuma kvalitātes un kopējās krāsas un toņa;
- 4) kā arī dažādām papildus pazīmēm (baltie akotmati, plankumi u.c.).

Atsevišķi novērtē un veic vaislinieku brāķēšanu pēc produktivitātes un veselības. To dara vasarā pēc kucēnu atšķiršanas. Bonitē visus iepriekš vaislai atlasītos jaundzīvniekus no vaislas grupā dzimušajiem metieniem. Atsevišķi novērtē arī jaundzīvniekus, kuru vecākus novērtēs pēc pēcnācēju kvalitātes.

Kažokzvērus bonitē vienu reizi mūžā – pirmajā dzīves gadā, kad apmatojums ir nobriedis, parasti oktobrī vai novembrī. Bonitē pilnīgi sausus dzīvniekus labā, izkliegtā apgaismojumā (saulainā laikā nē). Bonitējot ūdeles, izmanto pārnēsājamus būrīšus ar paceļamu grīdu. Polārlapsas un sudrablapsas bonitē uz galda, turot rokās.

Novērtējot īpašības vizuāli, izmanto etalonzvēru.

Kažokzvēru bonitēšanu sāk ar šķirnības noteikšanu. To nosaka pēc zootehniskās uzskaites pirmsdokumentācijā esošajiem datiem. Ja trīs paaudzēs nav bijuši krustojumi, tad zvēru var uzskatīt par tīršķirnes. Ja mutācijas dēļ kažokzvēram ir citas krāsas apmatojums, tad šis dzīvnieks pieskaitāms citam tipam.

Pazīmes, kas nosaka kažokzvēra klasi, novērtē pēc 5 ballu sistēmas, izņemot ķermeņa uzbūvi un izmēru, kuru novērtē pēc 10 ballu sistēmas.

6.3.1. Ķermeņa uzbūve un izmēri

Ķermeņa uzbūves un izmēra novērtēšanu veic vizuāli un izmērot ķermeņa garumu un nosverot.

Ūdelēm veic svēršanu. Lapsām – tikai garuma mērīšanu. Ķermeņa garumu mēra no deguna gala līdz astes saknei pa mugurkaula līniju, sekojot ķermeņa izliekumam. Svēršanu veic pirms barošanas. Nosakot klasi, novērtējums, kas ir augstāks par 5, pielīdzināms 5 ballēm. Novērtējums tiek

dots, pamatojoties tikai uz sugai raksturīgiem rādītājiem, kas doti 1., 2., 3. tabulā.

1.tabula

Ūdeņu ķermeņa uzbūves un izmēra novērtēšana

Novērtējums ballēs	Ķermeņa uzbūve	Minimālie ķermeņa izmēri	
		tēviņiem dzīvmasa kg	mātītēm dzīvmasa kg
10	Īpaši liels(a)	3,3	1,7
9	Īpaši liels(a)	3,1	1,6
8	Īpaši liels(a)	2,9	1,5
7	Īpaši liels(a)	2,7	1,4
6	Īpaši liels(a)	2,5	1,3
5	Liels(a)	2,3	1,2
4	Liels(a)	2,1	1,0
3	Vidējs(a)	1,9	0,8
2	Sīks(a)	<1,9	<0,8
1	Vājš, trausls(a)	pie jebkuriem ķermeņa izmēriem	

Polārlapsu ķermeņa uzbūves un izmēra novērtēšana

Novērtējums ballēs	Ķermeņa uzbūve	Minimālais ķermeņa garums cm	
		tēviņiem	mātītēm
10	Īpaši liels(a)	82	78
9	Īpaši liels(a)	80	76
8	Īpaši liels(a)	78	74
7	Īpaši liels(a)	76	72
6	Īpaši liels(a)	74	70
5	Liels(a)	72	68
4	Liels(a)	70	66
3	Vidējs(a)	68	64
2	Sīks(a)	66	62
1	Vāja ķermeņa uzbūve pie jebkuriem izmēriem		

Sudrablapsu ķermeņa uzbūves un izmēru novērtēšana

Novērtējums ballēs	Ķermeņa uzbūve	Minimālais ķermeņa garums cm	
		tēviņiem	mātītēm
10	Īpaši liels(a)	77	72
9	Īpaši liels(a)	75	70
8	Īpaši liels(a)	73	68
7	Īpaši liels(a)	71	66
6	Īpaši liels(a)	69	64
5	Liels(a)	67	62
4	Liels(a)	65	60
3	Vidējs(a)	63	58
2	Sīks(a)	61	56
1	Vāja ķermeņa uzbūve pie jebkuriem izmēriem		

6.3.2. Apmatojuma kvalitāte

Apmatojuma kvalitāti novērtē visiem kažokzvēru veidiem uz muguras, sāniem, vēdera ar kopīgu bonitēšanas atzīmi. Šajā rādītājā ietverts kopējais novērtējums par probanda apmatojuma biezumu, elastību, garumu un zīdainību, apmatojuma defektiem. Svarīgi novērtēt kopējo apmatojuma stāvokli atbilstoši sugai, šķirnei un selekcionējamajam tipam. Selekcionējamo tipu pēc apmatojuma struktūras (matu garuma, biezuma u.c.) nosaka saimniecības speciālisti. Katrai sugai ir savi bonitēšanas kritēriji (skat. 4., 5., 6. tabulā).

4. tabula

Ūdeļu apmatojuma kvalitātes novērtēšana

Novērtējums Ballēs	Īpašības raksturojums
5	Apmatojuma augstums raksturīgs selekcionējamajam tipam. Apmatojums ļoti biezs, zīdains, elastīgs, akotmati pilnībā nosedz pavilnu uz muguras, sāniem, vēdera.
4	Apmatojuma augstums raksturīgs selekcionējamajam tipam. Apmatojums ļoti biezs, zīdains, elastīgs, akotmati pilnībā nosedz pavilnu uz muguras, sāniem, vēdera. Uz vēdera un sāniem pieļaujami retāki akotmati, pavilna nedaudz spīd cauri.
3	Apmatojuma garums atbilst selekcionējamajam tipam, bet ne tik biezs, zīdains. Akotmati pilnībā nosedz pavilnu uz muguras, bet uz sāniem redzama pavilna.
2	Apmatojums nav biezs, akotmati reti, pavilna redzama uz muguras, pieļaujams neliels matu nodilums starp kājām.
1	Neatbilst nevienai prasībai.

Sudrablapsu apmatojuma kvalitātes novērtēšana

Novērtējums ballēs	Īpašību raksturojums
5	Ļoti biezs, ļoti mīksts, zīdains, elastīgs, izlīdzināts pēc garuma, atbilstošs selekcionējamajam tipam. Kakla daļas apmatojums jeb “krēpes” nav izteiktas. Akotmati pilnīgi nosedz pavilnu uz muguras un sāniem. Apmatojums bez nodiluma.
4	Biezs, mīksts, zīdains, elastīgs, pēc garuma atbilst noteiktajam tipam. “Krēpes” maz izteiktas. Akotmati nosedz pavilnu uz muguras un sāniem.
3	Ne tik biezs, mīksts un zīdains, garums atbilst tipam, nelielas “krēpes”. Akotmati nosedz muguru, bet pieļaujams neliels matu nodilums, retāki akotmati uz sāniem.
2	Mazāk biezs, reti akotmati uz sāniem, mati neelastīgi, pēc garuma neatbilst selekcionējamajam tipam, izteiktas “krēpes”. Pieļaujams neliels matu nodilums, nelieli matu savēlumi uz gūžām.
1	Neatbilst nevienai prasībai.

Polārlapsu apmatojuma kvalitātes novērtēšana

Novērtējums ballēs	Īpašību raksturojums
5	Apmatojuma augstums atbilstošs selekcionējamajam tipam. Ļoti biezs, mīksts, elastīgs. Izlīdzināts pēc garuma. Nav savēlumu vai nodilumu.
4	Ne tik biezs, izlīdzināts pēc garuma. Nav savēlumu vai nodilumu.
3	Mazāk biezs, pieļaujami nedaudz retāki akotmati uz sāniem.
2	Akotmati reti vai neatbilstoša garuma, var būt neliels nodilums vai savēlumi.
1	Neatbilst nevienai no prasībām.

6.3.3. Apmatojuma kopējā krāsa

Apmatojuma kopējā krāsa sastāv no akotmatu un pavilnas galotnīšu krāsu salikuma. Novērtējums ataino kopējo iespaidu par apmatojuma krāsu uz ķermeņa kopumā. Visiem kažokzvēru veidiem krāsu novērtē pēc atbilstības attiecīgajai šķirnei un tipam. Svarīga pazīme ir krāsu tīrība jeb nevēlamo toņu (parasti dzeltenīgo, brūno, sarkanīgo) neesamība.

Ūdeļu apmatojuma krāsas novērtēšana

Šķirne	Novērtējums ballēs	Apmatojuma krāsa
Melnās (<i>skanblack</i>)	5	Melna ar izteiktu spīdumu, pavilnas mati pelēcīgi melni.
	4	Melna ar izteiktu spīdumu, pavilna brūngani pelēcīgi melna.
	3	Melna ar spīdumu, pavilnas matu gali tumši brūnā tonī.
	2	Melna ar brūniem pavilnas matiem.
	1	neatbilst 2 – 5 ballu prasībām
Tumši brūnās	5	Tumši brūna līdz gandrīz melnai ar izteiktu spīdumu, pavilnas galotnes pelēcīgi brūnas.
	4	Brūna ar izteiktu spīdumu, pavilna brūna.
	3	Brūna ar sarkanīgu toni.
	2	Brūna ar izteikti sarkanīgu toni.
	1	Neatbilst 2 – 5 balles prasībām.
Savvaļas	5	Dažādas intensitātes brūna ar izteiktu spīdumu, pavilna pelēka ar brūnām galotnēm.
	4	Dažādas intensitātes brūna ar izteiktu spīdumu, pavilna pelēka ar brūnām galotnēm.
	3	Brūna ar sarkanīgu toni, pavilna pelēcīgi brūna ar brūnām

		galotnēm.
Pateļkrāsas	2	Brūna ar izteikti sarkanīgu toni, pavilna sarkanbrūna vai gaiša.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.
	5	Gaiši brūna ar izteiktu dūmakaini zilu toni, pavilna bēšā krāsā ar pelēku tonējumu.
	4	Gaiši brūna ar dūmakaini zilu toni, pavilna bēšā krāsā ar brūnas krāsas galotnēm.
	3	Gaiši brūna, pavilna bēšā krāsā ar brūnām galotnēm
Sudrabzilās	2	Brūna, pavilna bēšā krāsā ar rudu toni.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.
	5	Tīrā pelnu pelēkā krāsā, pavilna pelēka.
	4	Mazāk tīrā pelnu pelēkā krāsā, pavilna pelēka.
	3	Pelnu pelēka ar maz izteiktu brūno toni, pavilna pelēka ar brūnganām galotnēm.
Safīrkrāsas	2	Pelēka ar dzeltenīgu vai sarkanīgu toni.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.
	5	Tīrā zilganā krāsā, pavilna dažādas intensitātes zilganā krāsā.
	4	Mazāk tīrā zilganā krāsā, pavilna dažādas intensitātes zilganā krāsā.

	3	Zila ar pelēku toni vai nevienmērīgs krāsojums, pelēcīga pavilna.
	2	Zilgana ar brūnganu toni, pavilna pelēka ar brūnganām galotnēm.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.

8.tabula

Sudrablapsu apmatojuma krāsas novērtēšana

Šķirne	Novērtējums ballēs	Apmatojuma krāsa
Sudrablapsas	5	Akotmati melni, spīdīgi. Pavilna tumši pelēka ar zilganu nokrāsu. Akotmatu gaišā zona aptuveni 10 – 15 mm, tīri baltā krāsā, spīdīga. Labi attīstīts “plīvurs” nosedz “sudrabu”.
	4	Akotmati melni, spīdīgi. Pavilna tumši pelēka ar zilganu nokrāsu, akotmati melnīgsnēji un pavilna bez zilganās nokrāsas.
	3	Akotmati tumši, gaišā zona netīrā baltā krāsā aptuveni 10 mm gari un mazāk vai garāki par 15 mm. Pavilna pelēka.
	2	Akotmati ar brūngani sarkanu nokrāsu, gaišā zona netīrā baltā krāsā aptuveni 10 mm gari un mazāk, vai garāki par 15 mm. Pavilna pelēka.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.

Polārlapsu apmatojuma krāsas novērtēšana

Šķirne	Novērtējums ballēs	Apmatojuma krāsa
Zilās polārlapsas	5	Dažādas intensitātes tīri pelēka krāsa, bez brūna toņa. Platīna mati intensīvi, vienmērīgi izvietoti pa visu ķermeni un veido izteiktu “plīvuru”. Pavilna balta ar zilganu tonējumu. Nav pieļaujama “pakāpeniskā sudrabainība”.
	4	Tas pats, kas pie 5 ballēm, bet ar nelielu brūnganu toni uz vēdera vai arī mazāk izteiktu “plīvuru”, vai ar nelielu “pakāpenisko sudrabainību”.
	3	Tas pats, kas pie 4 ballēm, bet ar izteiktāku brūno nokrāsu vai vidēju “pakāpenisko sudrabainību”.
	2	Brūna vai sarkanīga nokrāsa, izteikta “pakāpeniskā sudrabainība”, balta pavilna.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.
Sudrabotā polārlapsa	5	Dažādas intensitātes tīri pelēka krāsa, pieļaujams viegls brūngans tonējums uz vēdera un ķepām. Platīnmati izteikti, vienmērīgi izvietoti pa visu ķermeni. “Sudrabs” nav atvērts. Pavilna dažādas intensitātes pelēka ar zilganu tonējumu.
	4	Tas pats, kas pie 5 ballēm, bet brūna nokrāsa uz vēdera un ķepām.
	3	Tas pats, kas pie 4 ballēm, bet

Šedou polārlapsa		brūna nokrāsa pa visu ķermeni.
	2	Brūna vai sarkanīga nokrāsa un atvērts “sudrabs”.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.
	5	Baltā krāsā ar nelielu plīvuru uz muguras, to veido pigmentētās platīna matu galotnes. Pavilnas galotnes pilnīgi baltas ar vieglu zilganu nokrāsu pie saknes.
	4	Tas pats, kas pie 5 ballēm, bet platīnmatu galotnes ar nelielu brūnganīgu nokrāsu vai arī mazāk izteiktu “plīvuru”.
	3	Tas pats, kas pie 4 ballēm, bet platīnmati brūni un nav izteikts “plīvurs”.
	2	Platīnmatu galotnes brūnas, pavilnas galotnes dzeltenīgas.
	1	Neatbilst 2 – 5 ballu prasībām.

6.3.4. Kažokzvēru klases noteikšana

Ņemot vērā bonitēšanas rezultātus, zvērus iedala klasēs. Iegūstot maksimālo novērtējumu visos bonitēšanas parametros, iegūst 1. klasi. Ja kādā no parametriem iegūst par vienu balli zemāku novērtējumu – iegūst 2. klasi utt.

Kažokzvēru klases noteikšana

Izmērs un ķermeņa uzbūve	Apmatojuma kvalitāte	Apmatojuma krāsa	Klase
5 – 10	5	5	1
5 – 10	4	5	2
5 – 10	5	4	2
3 – 5	3	4	3
3 – 5	4	3	3
3	2 – 3	2 – 3	4

Bonitēšanas datus ņem vērā, komplektējot pamatganāmpulku, atlasot pārus. Jaundzīvniekus novērtē - pēc vecāku kvalitātes, vaislinieku brāķēšanu veic pēc pēcnācēju kvalitātes.

Latvijas zvērkopības asociācija ir noteikusi, ka šķirnes kažokzvēru fermās jābūt ne mazāk kā 80% 1. un 2. klases vaislas mātīšu un 100% 1. un 2. klases vaislas tēviņu.

7. Zvērkopības ciltsdarba trūkumi un to novēršanas pasākumi

Latvijas zvērsaimniecībās ciltsdarba efektivitāti ierobežo dažādi apstākļi:

- 1) kažokzvēru neapmierinošais veselības stāvoklis;
- 2) sanitārais stāvoklis fermās cīņā ar aleuta slimību;
- 3) nepilnvērtīga ēdināšana

Veicot selekciju, pirmkārt jācenšas novērst šos faktori un tikai tad var cerēt uz selekcijas darba efektivitāti.

Jaundzīvnieka pase (paraugs)

5 nod.	1 brig.			
502 99	201 97			
28.04.	7 \ 1			
5	4	5	2	4
V				

Jaundzīvnieka pase izpildīta mātītei, kas atrodas 1. brigādes 5. nodaļā. Mātes Nr. 502, dzimusi 1999. gadā, tēva Nr. 201, dzimis 1997. gadā.

Kucēna dzimšanas datums ir 28.04. un metienā dzimuši – 7 dzīvi un 1 miris kucēns.

Bonitēšanas dati:

- 5 – ķermeņa garums un masa,
- 4 – apmatojuma kvalitāte,
- 5 – apmatojuma krāsa,
- 2 – īpašību novērtējums klasēs,
- 4 – balto plankumu atrašanās vieta (ja tādi ir),

V – norāda kucēna tālāko izmantošanu vaislai.

2. pielikums
Ciltsdarba programmai
zvērkopībā 2005. gadam
un tuvākai perspektīvai

Mātītes pase (paraugs)

1.puse

2	46	2872	6
3552	4	487	4
28.04.	(7)	555	1
4.03.	405 7 (27)	25.04.	
12.03.	405 7 (27)		7
			<u>1kr.</u>
			6

Mātītes pase, izrakstīta vaislas mātītei, kura atrodas 2.nodaļas 46. krātiņā, ar reģistrācijas Nr. 2872, dzimusi 1996.gadā.

Mātes Nr. 3552, dzimusi 1994.gadā, tēva Nr. 487, dzimis 1994.gadā.

Dzimšanas datums 28.04. metienā 7 kucēni.

Bonitēšanas dati, novērtējums klasēs.

2.puse

Gads pāroš. dat.	Tēviņa Nr.	Atnešanās dat.	Kuc. sk. metienā	Atsēdin. kuc.
1997 11.12.21	201 6	4.05.	7/1	6

3. pielikums
Ciltsdarba programmai
zvērkopībā 2005. gadam
un tuvākai perspektīvai

Tēviņa pase (paraugs)

2 22	579 7
2720 5	143 6
27.04. (7)	555 1
2456 6 (241)	1.03.
327 6 (123)	2.03. 10.03.
2360 7 (217)	4.03. 12.03.
1456 7 (449)	5.03. 13.03

Tēviņa pase, izrakstīta vaislas tēviņam, kurš atrodas 2.nodaļas 22.krātiņā, ar reģistrācijas Nr. 579, dzimis 1997.gadā.

Mātes Nr. 2720, dzimusi 1995.gadā, tēva Nr. 143 dzimis, 1996.gadā.

Dzimšanas datums 27.04., metienā 7 kucēni.

Bonitēšanas dati, novērtējums klasēs.

Apsēklotās mātītes reģistrācijas Nr., krātiņa Nr. un apsēklošanas datumi.

4. pielikums
Ciltsdarba programmai
zvērkopībā 2005. gadam
un tuvākai perspektīvai

Kažokzvēru reģistrācijas žurnāls (vai elektroniskā veidā ierakstīts diskā)

Mātītes

Būra nr.	Reģistr. nr.	Māte	Tēvs	Bon. dati	Atneš. dat.	Tēviņa reģ./būra Nr.	Atneš. dat./kuc.sk.	Atsēd. kuc.
1	318 8	3446 5	5717	555	1 - - 9	6359(1 01)	23 6/1	6
2	306 8	1726	1696	555	1 - - 10	6479(1 3)	26 4	4

Tēviņi

Būra nr.	Reģistr. nr.	Māte	Tēvs	Bonit. dati	Mātes būra nr.	Apsēkl. dati	Iegūtie kucēni
43	5539	5388	717	555	25 66 59 271	1.9 2 3.11 4.12	5 5 7 7
44	1178	5688	678	555	109 394 409	12.9 4.12 5.14	8/3 4 4

5.pielikums
 Ciltsdarba programmai
 zvērkopībā 2005. gadam
 un tuvākai perspektīvai

Ganāmpulka novērtēšanas rezultāti uz 1.martu

	I klase	II klase	Pārējie	Kopā
Vaislas ūdeļu mātes				
200_.gads				
Vaislas ūdeļu tēvi				
200_.gads				
Vaislas sudrablapsu mātes				
200_.gads				
Vaislas sudrablapsu tēvi				
200_.gads				
Vaislas polārlapsu mātes				
200_.gads				
Vaislas polārlapsu tēvi				
200_.gads				

Ciltsdarba programma izskatīta un apstiprināta Latvijas Zvērkopju Asociācijas kopsapulcē 2008.gada 24.oktobrī, protokols Nr.26

SIA „Latvijas Zvērkopju asociācija”
 Valdes priekšsēdētājs

A.Upenieks